

REPORTAGE

HBvL

Overlevenden beleven
vlotramp Godsheide
opnieuw in theaterstuk de Queeste

“JE DRAAGT HET JE HELE LEVEN MEE”

HASSELT - Er was op voorhand wat protest, want zou een theatervoorstelling geen oude wonden openrijten? Maar de Queeste zette door en dus ging donderdagavond 'Boven water' in première. De voorstelling is gebaseerd op de zogenaamde vlotramp die 72 jaar geleden het leven kostte aan 35 kinderen en twee volwassenen in Godsheide, een gehucht van Hasselt. In het publiek ook Alphonsine (84), Pierre (81) en Jef (85) die zich de ramp herinneren alsof het gisteren was. "We staan ermee op en we gaan ermee slapen."

Er zijn nog tickets voor de extra voorstellingen van 14/10 om 20 uur en 19/10 om 22.15 uur. Info: www.ccha.be

Het tuinpaviljoen van Bethanië, locatie van de voorstelling, is maar een paar minuutjes van de plek waar de ramp plaatsvond. De Queeste baseerde het stuk op gesprekken met onder meer Alphonsine Surinx en Pierre Houben, die de ramp destijds overleefden. Jef Lenaerts zat niet op het vlot, maar was misdienaar tijdens de begrafenis.

Alphonsine en Pierre begrijpen niet dat sommige inwoners van Godsheide tegen de voorstelling zijn. "Die kinderen mogen niet vergeten worden", zegt Alphonsine. Pierre: "Dat is hier gebeurd en dat mag niet in de doofpot gestopt worden. Hoeveel mensen zijn er niet die hier niks van afweten?" Jef is iets voorzichtiger: "Ik hoop alleen dat er geen oude wonden worden opengereten. Maar ik ben echt curieus naar het stuk." Alphonsine: "Het zal alleszins niet om te lachen zijn."

OORLOG
Het was een koude vrijdag, vlak na school. "Ik herinner het me alsof het

Dat vlot was slecht gemaakt. Het moest omslaan

Jef Lenaerts

Koen Janssen, Suzanne Grotenhuis en Tine Cartuyvels in het theaterstuk 'Boven water', gebaseerd op de vlotramp.

vandaag gebeurd is", zegt Pierre Houben, die samen met zijn broer op het vlot zat. "Ik was tien jaar, mijn broer zeven. Het was een zonnige winterdag. De meisjes, die dicht bij het vlot naar school gingen, waren al overgestoken. De jongens kwamen wat later. Het was oorlog en het leger had de brug opgeblazen om de Duitsers tegen te houden. Als wij het kanaal moesten oversteken om naar de mis of naar school te gaan, namen we het vlot dat in de plaats was gekomen." De plankenvloer op lege tonnen was zo'n drie meter bij vier. Een werkmans van de stad Hasselt trok het vlot aan een winch naar de overkant. "Dat vlot was slecht gemaakt. Het moest omslaan", zegt Jef. Op het moment van het ongeluk waren er 61 opvarenden, veel meer dan het kleine vlot kon dragen. Pierre: "Reglementen waren er niet. Wanneer worden regels gemaakt? Als er iets is fout gelopen."

"We waren nog maar twee meter van de kant of er begon water op het vlot te lopen." Kinderen kropen op de leuningen om droog te blijven en het vlot kapseisde. "Voor ik het wist, lag ik in het water te spartelen", zegt Pierre. "Terwijl ik me probeerde vast te grijpen om op het gekantelde vlot te kruipen voelde ik door de spijlen andere kinderen. Uiteindelijk heeft iemand me erop getrokken. Mijn broer was er toen al uitgehaald." Fons, de broer van Alphonsine, en Gaston, een inwonend neefje, hadden minder geluk. "Mijn twee zussen waren al overgestoken. Maar ik wachtte altijd op Fons. Ik weet nog dat ik vroeg: Fons, kan ik mij ook vasthouden aan de reling? Maar hij zei: Nee, alles is vol. En dus moest ik in het midden blijven staan. Achteraf is dat mijn geluk gebleken. Toen het vlot omsloeg, dreef ik naar boven. Iedereen die de reling vasthield, overleefde het niet."

Drie keer ging ze kopje-onder. Ze herinnert zich nog elke beweging die ze maakte. "Zwemmen kon ik niet. Ik zag mijn vriendin wegrijven in een wolk van schuim, dood. Toen ik de derde keer bovenkwam, heeft de schipper die in de buurt was me opgescheept en op de dijk gegooid. Ze dachten dat ik dood was. De dokter heeft vier kwartier gewerkt om me bij positieven te krijgen. Ik heb

Er heerste een echte paniekstemming. Wat wil je? Een hele generatie was verdwenen.

Pierre Houben

Foto's Tom PALMAERS

Als er zo iets gebeurt als met die bus uit Lommel komt het weer allemaal terug

Alphonsine Surinx

niet één maar twee engelbewaarders." Pierre: "Ik heb maar één dood kind uit het water zien halen. Daarna hebben ze ons meegenomen naar het huis van de burens. We kregen droge kleren en de stoof werd warm gestookt."

PANIEK

Een vrachtwagen van de gemeente leverde de slachtoffertjes diezelfde avond af bij de ouders. De familie Dekens verloor in een klap vier kinderen, bij Vanquaethoven waren het er drie.

Pierre: "Er heerste een regelrechte paniekstemming. Wat wil je, een generatie was praktisch weg. Ik mocht na de ramp niet meer naar school in Godsheide, ook

al hadden ze een klaslokaal geopend aan onze kant van het kanaal. Ik ben vanaf dan naar Bokrijk gegaan. Slachtofferhulp bestond niet. Iedereen probeerde zijn eigen miserie op te lossen." Alphonsine: "Mijn ouders hadden tien kinderen en de grootouders in huis. Die hadden geen keuze, die moesten verder met hun leven."

"In het begin werd er over niks anders gepraat", zegt Jef. "Nu wordt er eigenlijk niet meer over gesproken, alleen bij de jaarlijkse herdenking. De ouders van de kinderen zijn allemaal dood, veel broers en zussen ook. Er is al zoveel over gezegd, wat ga je nog vertellen?" De overlevenden werden ondervraagd. Er waren geruchten dat iemand de

kabel had losgemaakt waarmee het vlot vasthing. Pierre: "Ik ben als kind twee keer bij het gerecht moeten komen. Maar wat ga je vertellen? Bij wie moet je de schuld leggen? Bij de oorlog." De onderwijzer die zich kon redden, was kop van Jut omdat hij te veel kinderen had toegelaten. De stadsarbeider die het vlot bediende, moest korte tijd de cel in.

KLOMPEN

Op het podium kruipen Koen Janssen, Suzanne Grotenhuis en Tine Cartuyvels in de huid van kinderen die de ramp meemaakten. Janssen wordt even René, die het vlot miste omdat hij zijn klompen moest herstellen. Van op de dijk zag hij zijn klasgenoten vechten voor hun leven. Flarden van getuigenissen lijken wel echo's van de woorden van Alphonsine, Jef en Pierre. "Veel goeds heeft het kanaal ons niet gebracht", klinkt het. En: "Er gaat geen dag voorbij of je denkt eraan."

Als de lichten weer aangaan, is Pierre enthousiast: "Magnifiek, zo kunnen

Jef Lenaerts, Alphonsine Surinx en Pierre Houben.

mensen zich voorstellen wat wij hebben meegemaakt. Het kwam traag op gang maar er zijn geen fabelkes verteld en niemand kan er aanstoot aan nemen." Ook Jef is tevreden: "Het is goed dat ze het niet exact hebben willen naspelen want dat zou toch niet lukken." Al geeft hij toe dat hij zijn bedenkingen had bij de trage, woordenloze beginscène. Alphonsine weet niet goed wat ze moet denken van dat moderne theater. "Maar ik ben al blij dat ze het niet te droevig gemaakt hebben."

Twéeënzeventig jaar is het geleden, maar het ongeluk laat haar niet los. "Je kunt niet zeggen dat je er niks aan overhoudt. Als er zo iets gebeurt als met die bus uit Lommel komt het weer allemaal terug", zegt Alphonsine. "Op de plek waar het gebeurd is, ben ik nooit meer geweest. Dan maak ik liever een omweg. En ik ben bang voor water. Je staat ermee op en je gaat ermee slapen. Je draagt het je hele leven mee."

35 KINDEREN EN 2 VOLWASSENEN VERDRINKEN BIJ VLOTTRAMP IN GODSHEIDE

HASSELT - De 28 doden, onder wie 22 kinderen, van de busramp in Sierre liggen nog vers in het geheugen, maar 72 jaar geleden trof een ramp van dezelfde omvang het Hasseltse gehucht Godsheide.

Vijfendertig kinderen en twee volwassenen stierven daar op vrijdag 14 februari 1941 bij de zogenaamde vlotramp op het Albertkanaal. Het vlot verving de brug die bij het begin van de Tweede Wereldoorlog was opgeblazen door het Belgische leger. Een onderwijzer was naar verluidt gegaast omdat hij aan de overkant van het kanaal de tram wilde halen. Hij liet zeventenvijftig kinderen en vier volwassenen toe en dat was veel meer dan het vlot kon dragen. Zesentwintig jongens en negen meisjes, allemaal tussen zeven en veertien jaar, en twee volwassenen

verdronken nadat het vlot slagzij had gemaakt. Vierentwintig drenkelingen werden gered. De arbeider die het vlot bediende, moest de cel in. De onderwijzer verliet Limburg. Jaarlijks herdenkt Godsheide de slachtoffers van de vlotramp, die begraven liggen in de schaduw van de kerktoren.

OPEN-KASTEEL-WEEKEND
ZA. 20 + ZO. 21 OKTOBER 12-17u
Ervaar de UNIEKE TROEVEN van dit KASTEELDORP!

16 WONINGEN TE KOOP met volle grond/tuin [REEDS 4 VERKOCHT!]

KASTEEL NIEUWENHOVEN

ORGANISATIE: Kasteel Nieuwenhoven bvba, Engelbamp 57, Sint-Truiden
Tel. +32(0)498 11 07 58 - www.kasteel-nieuwenhoven.be

INFO & VERKOOP: Engel & Völkers, Ridderstraat 20, Hasselt
Tel. +32(0)11 23 26 04 - www.engelvoelkers.com/be/limburg

ENGEL & VÖLKERS

SAAR.

TREND // LIVING // JEWELS

KOMT NAAR HASSELT!

KOMT U NAAR SAAR?

MEER INFO IN DEZE KRANT OP 18 OKTOBER!